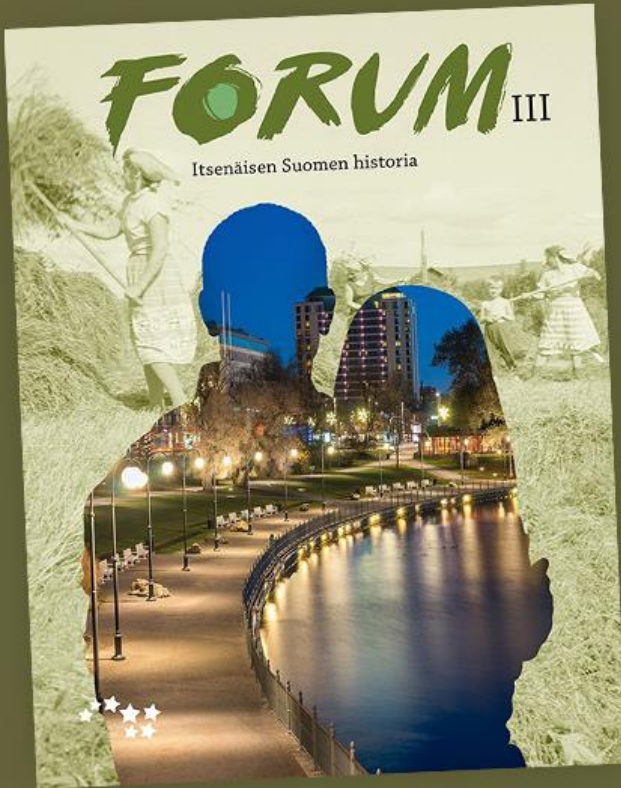

Luku 15

Kipeä ja traumaattinen sota

Oppikirjan sivut 122-127

a) erillissota?

Historiapolitiikkaa!

=Jatkosota: Suomi ja Saksa eivät olleet liittolaisia, kumpikin soti omaa sotaansa NL:a vastaan.

- **Suomi pyrki korostamaan sotansa erillisyyttä jo sodan aikana, jottei tulisi leimatuksi Saksan liittolaiseksi. Yhteydet länteen tärkeit!**
- **Ajatus oli erityisen tärkeä, kun Saksa hävisi sodan ja sen sotarikokset paljastuivat.**
- **Tosiasiassa Saksa ja Suomi tekivät paljon tiiviimpää yhteistyötä kuin julkisuudessa kerrottiin, ja nykyinen tulkinta on, että **maat olivat liittolaisia.****

b) ajopuu

- **Suomi ei voinut itse vaikuttaa kohtaloonsa II MS:n aikana vaan sen oli pakko hyökätä NL:oon suurvaltojen puristuksessa.**
 - **Ajautui ajopuun lailla tilanteeseen, omasta tahdostaan riippumatta.**
- **Tulkinta pyrkii vähätteleämään Suomen omaa roolia hyökkäyksessä ja siten selittämään historiaa Suomelle edullisella tavalla.**
- **Sodan aikana ja heti sodan jälkeen.**

c) koskivene?

- **Suomi joutui tahtomattaan sotaan mukaan, mutta vaikutti omilla poliittisilla päätöksillään kohtaloonsa.**
 - Ohjattiin kuin koskivenettä, virran mukana.
 - **1950- ja 60-luku.**
- Tulkinnessa Suomen rooli hyökkäyksessä tunnustettiin, osittain.

Sodan kipupisteitä: Siirtoleirit?

- Suomella oli Itä-Karjalassa leirejä, joihin kerättiin valloitetulta alueelta epäluotettavia henkilöitä.
- Lisäksi oli varsinaisia vankileirejä.
- Näillä kuoli 20000-25000 ihmistä.

Sodan kipupisteitä:

Sotalapset?

- Suomesta lähetettiin sotaa pakoon 70000-80000 lasta, pääasiassa Ruotsiin.
- Monille paluu takaisin usean vuoden jälkeen oli traumaattinen kokemus.
- Jotkut eivät palanneet koskaan.

Muita "kipupisteitä":

- Saksalle luovutetut juutalaiset/venäläiset.
- "Saksalaismorsiammet" ja heidän lapsensa.
- Partisaanien aiheuttamat tuhot.
- Neuvostoliittoon luovutetut inkeriläiset.
- Sotilaiden sotatraumat.
- ...

Finland lost:

24,700 km² - 10% of surface area

5 cities

39 villages

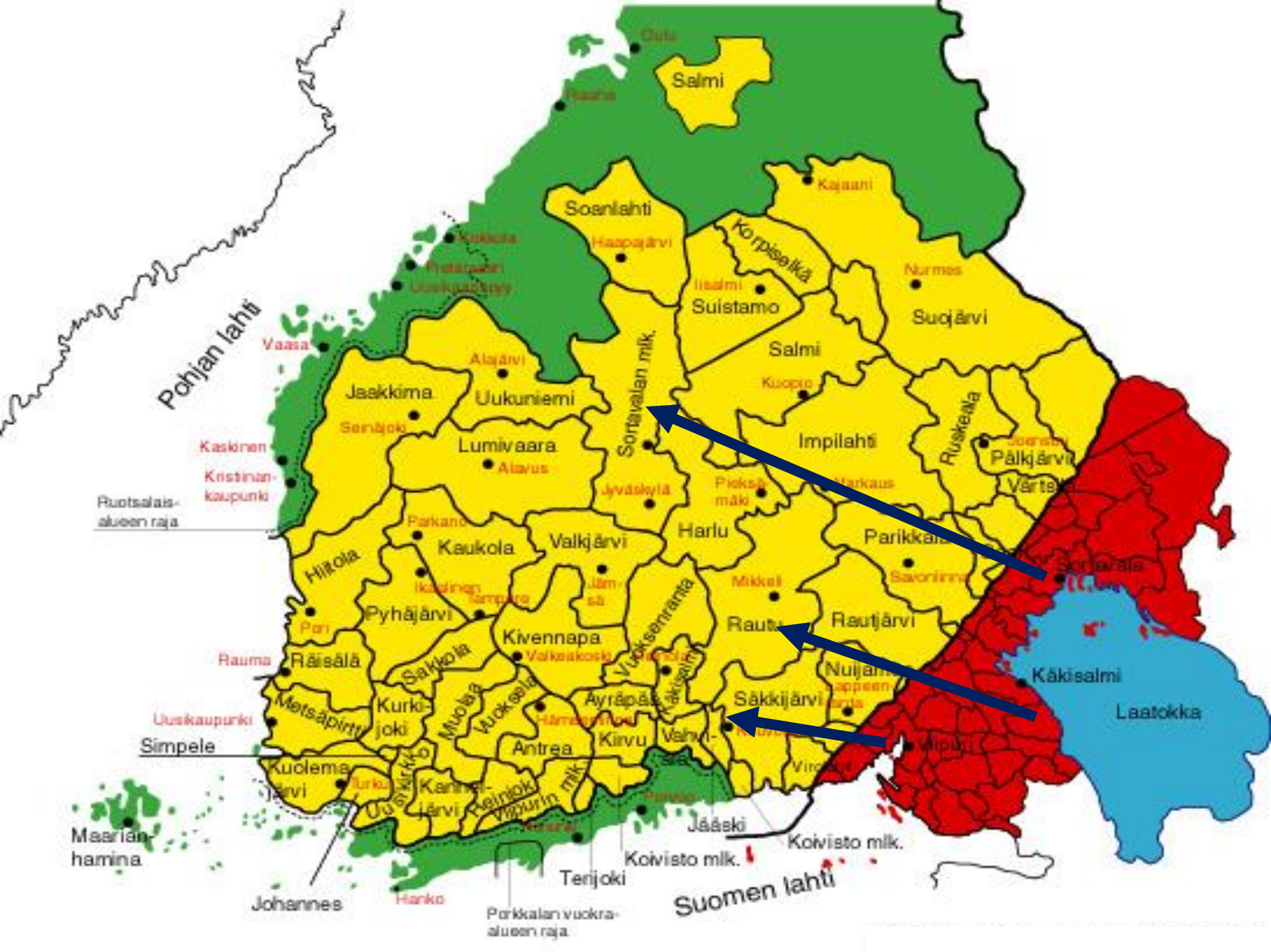
Parts of 21 villages

12% of field area

10% of industrial production

410,000 Karelian evacuees +
20 000 in Lapland
= 11% of Finland's population

2. Pohdi naisten roolia sota-aikana.

a) Miksi naisten rooli oli sota-aikana raskas?

- Naisten oli hoidettava sekä perinteiset omat työnsä että rintamalla olevien miesten työt.**
- Monet naiset olivat ensimmäistä kertaa töissä kodin ulkopuolella.**
- Naisilla oli myös jatkuva huoli rintamalla olevista miehistä.**
- Moni nainen jäi sodan aikana yksinhuoltajaksi.**

2. Pohdi naisten roolia sota-aikana.

b) Mitä eri töitä naiset hoitivat?

- **Naiset hankkivat elannon perheelleen, hoitivat kodin ja huolehtivat lapsista ja vanhuksista.**
- **Naisten panos tuotannossa oli tärkeä. He osallistuivat metsä- ja maatalous-töihin, työskentelivät tehtaissa ja hoitivat erilaisia kuljetuksia.**
- **Moni nainen työskenteli myös lottana rintamalla tai kotirintamalla.**
- **Naisia oli töissä lääkäreinä ja sairaanhoitajina.**

- **Sota ja huumeet:**

<http://www.iltasanomat.fi/kotimaa/art-2000000432342.html>

- **Sota ja mielenterveysongelmat:**

<http://suomenkuvalehti.fi/jutut/kotimaa/murtuneet-mielet-suomi-vieritti-sotatraumat-sotilaiden-omaksi-syyksi/?shared=4415-257d13c7-4>

- **Sota ja seksi:**

http://www.iltalehti.fi/uutiset/201611272200032599_uu.shtml

Jatkosodan sosiaalihistoriaa

Sota ja huumeet:

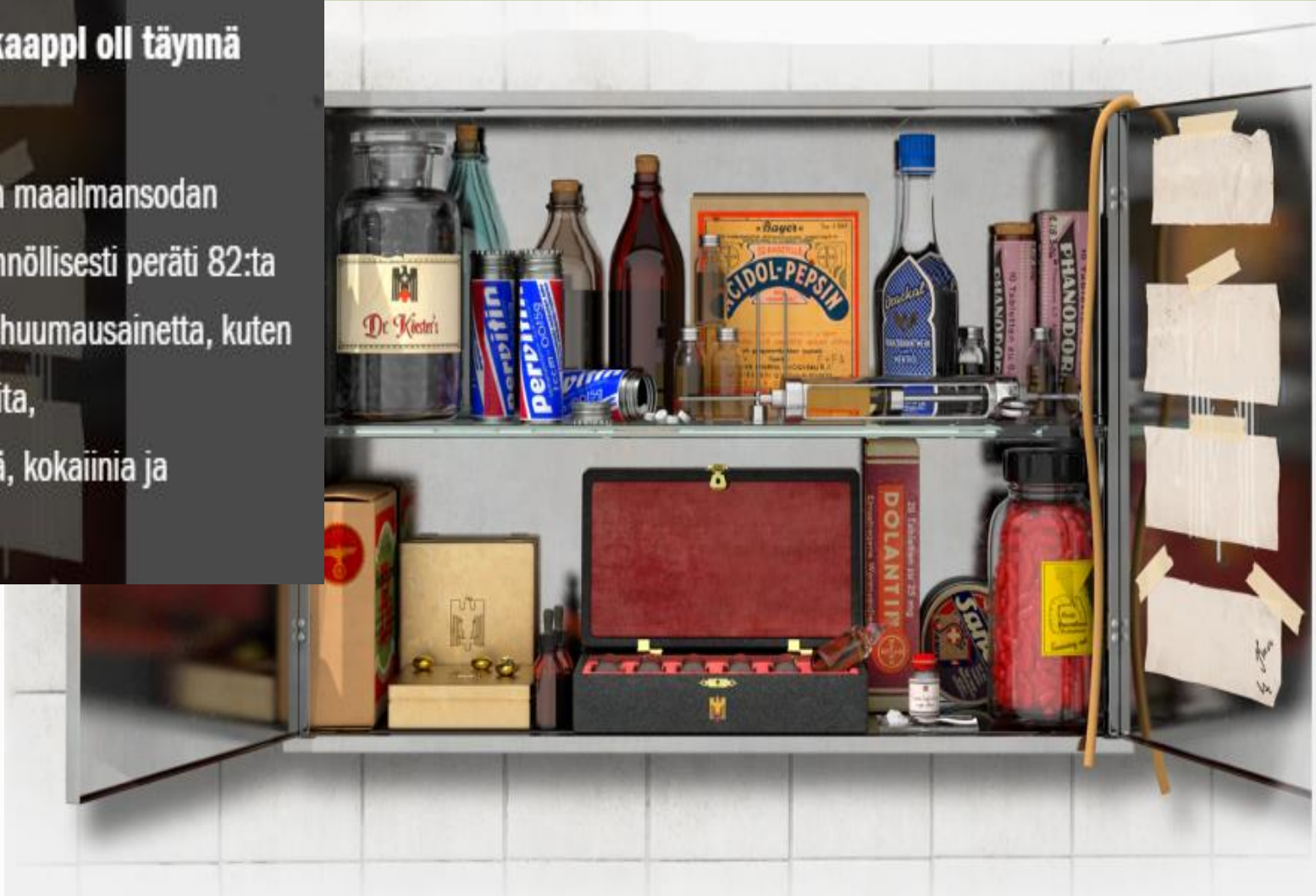
- Heroiinia, morfiinia ja oopiumia käytettiin haavoittuneiden hoidossa.
- Metamfetamiini **Pervitin** taas kuului "piristeisiin".
- Myös siviileille lääkärit määräsivät heroiniä yleisesti.
- Jatkosodan aikana armeijassa kului n. 250 miljoonaa oopiumi- ja heroinitablettia.
- Sodan jälkeen huumeongelma paisui Suomessa.

[Hitlerin henkilölääkäri](#)

Führerin lääkekaappi oli täynnä troppeja

Hitler nautti toisen maailmansodan loppuaikoina säännöllisesti peräti 82:ta erilaista lääke- ja huumausainetta, kuten testosteroniruiskeita, ilmavaivalääkkeitä, kokaiinia ja metamfetamiinia.

Jatkosodan sosiaalihistoriaa

Sota ja mielenterveysongelmat:

- 15000-20000 mielenterveysongelmaista.
- Sotaneuroosi, kuolemanpelko, masennus, "tylsämielisyys".
- "Moraalisesti halveksuttavaa, häpeällistä, pelkuruutta."
- Ei sotainvalidikorvauksia.
- Lisää avioeroja, kotiväkivaltaa, alkoholismia, rikollisuutta...

Jatkosodan sosiaalihistoriaa

Sota ja seksi:

- **Kuin viimeistä päivää..**
- **Avioliitot ja naimalomat.**
- **Irralliset ja suojaamattomat suhteet.**
- **Lottien siveystalkoot.**

→ **MONENLAISIA TUNNE-
ELÄMÄN HÄIRIÖITÄ!**